

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:
KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.

Szerkesztőségi
telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉS:

Helyben:
Egy évre . . . 14.— korona
Fél évre . . . 7.—
Negyedévre . . . 3:50

Vidéken:
Egy évre 20 korona
Fél évre 10
Negyedévre 5
Egyes szám ára 4 fill.

HIRDETESEK FELVETETNEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Bejárat a Fazekas-utca felől.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF.

Kapható minden dohánytözsdében.
Megjelenik délután 5 órakor.

A Kazinczy-kör még mindig hallgat.

Kassa, okt. 18.

Ma egy hete rövid cikkben vázoltuk a Kazinczy-kör feladatát, megállapítván, hogy főleg és kiváltképen a tudományos igazságok, a haladotabb, modern világnézet terjesztése képezheti a célját és rendeltetését. Okát is adtuk ebbeli felfogásunknak azzal, hogy a szépirodalom művelése ma már nem cél egy vidéki kulturegyletben, szépirodalommal bőven el vagyunk látva, többel-jobbal, mint a mit a Kazinczy-kör nyújthat. Tudományos igazságok, kulturkérdések terjesztése és fejtegetése kell a közönségnek.

Azóta semmi választ sem kaptunk a Kör vezetőségétől, — ami ugyan egyáltalán nem baj, — hanem a működés megkezdéséről sem vettünk hírt, — ami már öreg hiba.

A munkások otthonában tartott nagyértékű előadások valamennyiszer olyan hatással vannak reánk, — mintha egy éhező embernek dusan terített asztalnál adnak helyet. Örülünk ugyan a ritka és kiváló alkalomnak, hogy csillapíthatjuk éhségünket, de fáj arra gondolni, hogy a hozzánk tartozók ezalatt tovább éheznek, szomjaznak. Mert a tudományszomj, ha nem is olyan égető és kínos talán, mint a testi éhség, hatásában sokkal károsabb, ha elvonjuk a tudás manajától az emberiséget.

Es — kérdezzük — vajjon ki az oka annak, hogy a város közönsége nem kap e fajta szellemi táplálékot? Könnyű rá feleletet adni, a Kazinczy kör vezetősége. Csakis a vezetősége, — nem a tagjai. Mert kétségtelen, hogy a tagjai közt sok-sok olyan értékes erő van, melytől bőven telik mindenféle jó, amire igényt lehet tartani. Am a vezetőség — amint az eredmények mutatják, — nem érti a dolgát, vagy nem telik tőle jobb vezetés.

Nem tagadhatja senki, hogy Kassán lehet tudományos életet teremteni, mert van hozzá elég tudományos, művelt ember. Nem tagadhatja viszont senki azt sem, hogy Kassán nincsen tudományos élet, már t. i. olyan értelemben, hogy azt megnyilatkozásában közvetlenül a közönség is tapasztalhatná. Ezek után tehát könnyű megállapítani, hogy a szervezés és vezetés körül van a baj és így hatá-

rozottan meg is állapíthatjuk a baj kutterrását a Kazinczy-kör vezetőségében.

Ennyivel azonban nem lehet megelégedni, mert nem elég a bajt és okát felismerni, — azon segíteni is kell. A Kazinczy-kör működése az általunk jelzett irányban és téren közérdek, sőt mi több nemzeti érdek. A nem működés pedig a közérdek sérelme.

Mert arról az oldaláról is tessék ám a dolgot fontolóra venni, hogy a Kazinczy-kör abszorbeálja, leköti magához mindazon feltételeket, melyek egy kultur egyület fenntartanak. Tagdíjat szed, amiből vagyont gyűjt (mi célra?) és igénybe veszi a város, a törvényhatóság teljes támogatását. Ezzel lehetetlenné teszi, hogy az erők más szervezkedésben érvényesüljenek. Nem működése, tehát káros is.

Végül — ami szintén nem kicsinylendő — a mai vezetés mellett méltatlan a Kazinczy névre. Kazinczy emléket kultiválni nem oly módon kell, mint a kör teszi, hanem felvilágosodott, modern, újító szellemben haladva, folytonos működéssel, hasznos tanítással. Kazinczy — ha élne — bizonyára leköszönné arról a tisztségről, amely neki jutott imigyen, hogy egy halott egyület diszelegjen a nevével. Hát a vezetőség mit szándékozik tenni? Ugy hisszük, tovább fog hallgatni.

Ki vállal felelőséget?

Embertyiprás elkerülése.

Miért halad a dómig a menet?

Parázs izzik némely kassai ujság hasábjain, lobot is vet, szikrázik, pattog a hevílkeny s az intező-bizottság nyakába akaszt egy csomó vádat. Hát kétségtelen, hogy ezt a diszmenetet okosabban is el lehetne rendezni. El bizony, csak a fő-utcát tessék 4-5 méterrel kiszélesíteni, aztán 1-2 ezred katonával kordont huzni. Mivel hogy sem az egyik, sem a másik nem lebecsületes, nincs egyéb hátra, mint keresni a módozatot, hogyan kerüljék el a pánikkatasztrófára alkalmas tömegtorlódást, hogyan gondoskodjanak a rend fentartásáról? A fő-utca tölcseralaku. Északi részén, hol a menet befordul, sokkal keskenyebb, mint az Erzsébet-tér felé vezető részén. Gondoskodni kellett tehát arról, hogy ezt a déli szélességet kihasználják a menet, a lovasbandériumok felosztására, másrészt a gyalogos közönség alkalmas széjjel széledésére. A menet eddigi meghatározás szerint jóval meghaladja a 2 kilométer hosszúságot. A

fő-utca pedig egy irányban északról délre 1 kilométer hosszú.

Ha a menet a nyugati oldalon délre haladva, az Erzsébet-téren északnak vissza fordul, még találkozhat a lefelé haladó csoporttal. Először is, ez ringlespiel játék, sem a kegyeleltre, sem a komolyságra nem alkalmas. Körülkötésaitani a hamvakat a Fő-utcán, nem célja a temetési szertartásnak, ha még a glorifikálást is tekintjük, akkor sem. A kassai ünnep célja, örök nyugóhelyre helyezni Rákóczi és a bujdosókat. Ezt a nagyszerű alkalmat teatrális fordulatokra felhasználni nem lehet, nem szabad. Mert a fő-utcai lakók úgy kívánják, hogy a hamvakat szállítsák végig, joggal kívánhatják ugyan ezt a többi utcák lakói. Gondolkozunk csak elfogulatlanul, ugy-e bár ez abszurdum. Elvégre, aki helyet keres, az talál is a pályaudvartól a dómig, s ha csak a menetre kíváncsi, az Erzsébet-térig. Ez az egyik szempont. A kegyelet szempontja, mely ringlespiel nem tür.

A másik szempont nem kisebb fontosságú. Nincs elegendő biztosíték arra, hogy a menettel együtt torlódo közönség, mely föltétlenül nyomon követi s meglátja a kordont, oly erős fegyelmet tud gyakorolni magán, hogy a visszaforduló menetnek egy másik utat vájjon. Mert ugy tessék elképzelni: Jön a Klobusitzky-utcaról a menet, amint megy vele, megindul s nyomul utána ezer és ezer ember. A menet irányában még csak lehet kordont huzni, de ha visszafordul, van-e olyan erő, mely az óriási tömeggé tömörült néptengert ketté választja s utat nyit a lovaknak, lovasoknak. Mondjuk, a kassai közönség tud magán uralkodni s akarna kordont csinálni. De hát az idegenek, kik folyton előre nyomulnak s látni akarnak? Mindent látni, mert drága pénzükbe kerül a kassai nap, ezekkel hát mi lesz? Biztosíthat valaki fegyelmet, van tekintély, rendőr, tűzoltó, mely rendet teremthet?

Nem. Ezt példák bizonyítják. Már most a tömegbe visszavezetni a menetet kész szerencsétlenség, embertyiprás, baleset, sőt halál is. Tapasztalatok szerint ha egynek a kordon meglazul, visszazoritani még kis tömeg mellett sem lehet. Nem mikor ezrek és ezrek óriási ereje lazítja s feszíti. Bár-mint is szeretné teljesíteni Semsey László a kassai közönség általános óhaját, egyszerűen lehetetlen. Emberhalált, szerencsétlenséget, katasztrófát — nem vállalhat. Mert a menet irányát megállapítandó olyan szakértők jártak Kassán, kiknek gyakorlatok van óriási tömegek fölött való rendelkezéssel. Ezek csak úgy garantálják a rendet, ha a menet vissza nem fordul. Ezért a koporsók a dóm-nál levéttetnek és a diszmenet levonul az Erzsébet-térig s ott a lovasok széjjel válnak, a gyalogosok pedig visszaternek, mert ők lesznek az elsők, kik a templomban felállított katafalkon Rákóczi hamvai előtt a kegyelet adóját lerójják.

Mi is eleinte azon terv mellett voltunk, hogy a menet járja körül a Fő-utcát. Ma kénytelenek vagyunk a józan logikára hallgatni s számolni minden eshetőséggel. Ilyen formán pedig egyenesen a legveszedelmesebb felelőség elé állítanak a rendezőséget, ha követeljük a menet mostani tervének megváltozását. Meg kell az elégedetleneknek nyugodni. Ki-ki keressen magának alkalmas

helyet, a hol tud. Az intéző bizottság teljesítene a közönség óhaját, de hivatásos országos rendészeti közegek ezen tervért garantálnak, más módon pedig felelőséget nem vállalnak.

Örömmáglyák a megyében.

Abauj-Torna hódolata.

— Az ünnep programja. —

Abauj-Torna vármegye impozáns módon vesz részt a Rákóczi ünnepségben. Most állapították meg a vármegyei ünnepség részleteit. A program megragadóan szép, áldozatkészségről, lelkesedéstről ad tanúságot. Nagyszalánctól Kassáig diadalut, a menet utja.

A Nagyszalánci állomás.

A hamvakat vivő különvonat Nagyszalánc állomáson lépi át a megye határát. Az állomás épületét nagyszerűen díszítik. Az épület oldalán 50—50 árbócot vernek koszorukkal övezve. Az árbócokat 3000 méter hosszú fenyő és tölgy lomb girland fűzi össze. Mindegyik árbócot egyenes rudon nemzeti lobogó, alatta keresztben a Rákóczi és a megyei zászló. Az árbócok között vörös lámpionok lesznek, ezenkívül 30 Rákóczi címer fátyollal bevonva. 100 fákyás áll köztük, az egyik 100 fákyás a másik oldalán. Az állomáson a hamvakat Takács Menyhért dr. prépost-prelátus szenteli be, ünnepi beszédet pedig a vármegye nevében Ferdinándy főjegyző mond.

A vár kivilágítása.

A szalánci vártornyok körül a felső részen vörös, az alsó részen kék lámpionok gyulnak ki éjjel 2 órakor. A vár kiugró és kiemelkedő részei vörös magnezium fényben égnek. Kezdődik a kivilágítás, midőn a hamvakat vivő vonat Kozmára ér és ettől fogva folytatódik, míg Kassára berobog. Midőn az ország határát a hamvak átépik, abban az órában gyászlobogót tüznek ki a vár ormának állomás felé néző oldalán. A vár alatti templom romoknál 2 mozsárgyú éjjel 2 órakor 10 lövéssel ébreszti és szólítja a lakosságot az állomáshoz. Mikor a hamvak Nagyszalánra érnek 21 mozsárlövés dördül el.

Forgách gróf kegyelete.

A lelkes magyar főúr gróf Forgách István kastélyát felségesen világitja ki. A ke-rekhegyi vadászkastélyt a várrommal szemközt levő hegy sűrűjében szintén kivilágítja. Három máglyatűz fog égni 60 szekér fatartalommal. A máglyatűzre jelt a József pusztáról adják meg. Attól az időtől fogva a vadászkastély tornya és ablakai piros bengáltűzzel lesznek kivilágítva és mikor a vonat Nagyszalánra érkezik, az egész kastély magnézium fényben fog pompázni. A grófi uradalom területén vezető utvonalon, a József-pusztai emelkedésen, a Csudár-dombon, Baradián, Villongó-hegyen, a dobszéri kősziklán, a Tilalmastetön, a Kőhegyen, a Kálmán-pusztán máglyatűzök égnek 30—30 szekér fatartalommal.

Kivilágítás, máglyatűzök.

Az egész vonalon Bárczai minden óráznál és megállóhelyen őrtűzök, a vonat mentén pedig fákyások lesznek. Az alsó-mislyei várkastélyok összes ablakai bengáltűzben égnek. Bósván, Tárján és a Hernádon keresztül vezető vashidon lámpion és magnézium világitás lesz. Széplak feletti dombon őrtűzök égnek. Felsőcsaj feletti dombon, a huttkai dombon, az alsó-mislyei Szalka tetőn, Ósvavölgyen a Rakovszkyak birtokán, a Szárhegyen, özv. gróf Forgách Sándorné birtokán, a Cserepes és Lazi hegyeken, végül a ránci sziklákon lesznek

őrtűzök. A ránci sziklákon 200 köbméter fából lesz máglya felállítva.

A Tárca völgyén a következő helyek lesznek kivilágítva: Opácka község környéke, a Vigyorgó nevű hegytető Leányfalu mellett, az enyickei, a zsebesi és bárcai dombokon és a Miszlóka feletti vinyickei tetőn.

A munkások otthonában.

Fényes Samu felolvasása.

A honfoglalásról.

Tegnap este folytatta Fényes Samu dr. a munkások otthonában Magyarország történetéről szóló előadását. A hallgatóság növekvő érdeklődése mellett mutatta ki, hogy nincsen olyan nép a történelemben, mely dicsekedhetnék faja tisztaságával és amelyet a fajtisztaság tartott volna fönn. Ellenkezőleg a vérkeveredés tette lehetővé azt, hogy a folyton új meg új képességekkel, tehetségekkel tudott alkalmazkodni a változó viszonyokhoz és ezenközben is birt fejlődni. A magyar nép is ilyen és sokféle vérkeveredéssel ment át, ami mellett más népek intézményeit, tapasztalatait is elsajátította. — A honfoglalásról szólva, lépésről-lépésre biztos kézzel fejt ki azon okokat, amelyek a magyar népet e földterületig szorították és nyilvánvalóan igazolja be, hogy mely körülmények tartották itt továbbra is, a különben kóborló, vándor magyar népet. A Magyarország körül terjeszkedő hatalmas birodalmak állták útját a továbbvándorlásnak egyrészt, a nyomukba szoruló népek zárták el a visszavonulás lehetőségét másrészt.

Ismertette ezután a magyar nép gazdasági berendezkedését, mely a csekély jelentőségű földművelés és állattenyésztés mellett a körültekintő gazdag népek fosztogatásából állott. A rablóhadjáratok képezték főkeresetforrását a magyaroknak. Majd az augsburgi és Lech mezői nagy vereségek utóhatásával foglalkozott és kimutatta, hogy abban rejlik a bölcsessége a magyar népnek, hogy e nemzeti szerencsétlenségéből okulást szerzett és felismerte az együttműködés hasznát, az erők egyesítésének eredményességét. Mivel pedig e célszerűségi szempont vezette őket, kénytelenek voltak a rablóhadjáratokkal felhagyni és megtelepedni, mert kalandozásaik közben a haderő nagyrésztét ugyanis nélkülözniük kellett, otthonhagyván őket a hon védelmére. — A letelepedéssel és a föld intenzív művelésével karöltve járt az erkölcsök megszelídülése és az elkerülhetlen szükségessége annak, hogy az európai kultúrához hozzátörődjének. Ennek a helyzetnek kényszerítő nyomása alatt, — tehát pusztán gazdasági tényezők közrehatása folytán — vették fel a kereszténységet is.

Az okos és élvezetes szabad-előadást a nagyszámu munkásságon kívül számosan hallgatták végig, lelkesen megéljenzve annak befejeztével az előadót.

A halál gyorsabban ítél.

Fogházban elhunyt orvos.

A s.-a.-ujhelyi szenzáció.

Napok óta hatalmas per folyik Sátoraljaiújhelyen. A híres katonaszabadító orvost, Grünfeld Vilmost dr. állították a bíróság elé. Nyolcvanegy esetben vádolta az ügyész okirathamisítással, harminchárom vádlottat pedig felbujtás címén vontak felelősségre. Grünfeld a sztrópkói járás főorvosa és izraelita anyakönyvvezetője volt. Ebben a minőségben katonaszabadítással foglalkozott. Fiatalemberek nevét, hogy nagy pénzért ki-

mentse őket a katonasorból, leányúvre változtatta, születési évszámokat hamisított az anyakönyvben, keresztlevélen, katonaköteles ifjak helyett 17—18 éves gyerekeket állított a sorozó-bizottság elé. Grünfeld hatvanhétéves volt s büne csak most derült ki. Harmadnapja folyik a tárgyalás ellene, rengeteg apparátussal.

A tárgyalás második napján délután Grünfeld összeesett s eszméletlen állapotban szállították cellájába. A fogház orvos szivbajt konstatait, rendelt is valami orvosságot, de egész éjjel sorsára maradt a beteg. Tegnap reggel 6 órakor ébren találta a fogház őrmester Grünfeld Vilmost. Rászólt, hogy öltözködjék, mert 9 órakor a tárgyaló terembe kell menni. Az orvos nem felelt, csak sóhajtott. Háromnegyed 9 órakor két szuronyos fogházőr jött érte. Grünfeld az ágyon feküdt. Azt hitték, alszik s rázni kezdték. *Az orvos azonban nem mozdult, akkor már halott volt.* Az előhívott orvos szívműködést konstatait. Ertesítették nyomban családját, mely a holttestet elszállította a fogházból. Grünfeldnek két gyermeke van.

A tárgyalást a megrázó esemény miatt az éjnek csak 10 órakor nyitotta meg. Az ügyész kérte a törvényszéket, hogy miután Grünfeld meghalt, szüntessék meg ellene az eljárást. Megjegyezte azonban, hogy a felbujtással vádolt többi 33 vádlott ellen fentartja a vádat. Ezek ellen a tárgyalás folyik.

TÁVIRATOK ÉS TELEFON-JELENTÉSEK.

A Rákóczit rehabilitáló törvény.

A mai minisztertanács.

Nem lesz új ülészak.

Marad a régi delegáció.

Darányi a totalizátor ellen.

A II. Rákóczi Ferenc nevének megőrkítéséről szóló törvényjavaslat immár teljesen kész. A törvény szövegezője Thaly Kálmán. A szövegezéshez teljesen hozzájárult a miniszterelnök s őfelségének sincs ellene kifogása. A törvény, amely különben mindössze csak néhány paragrafusból áll, minden előtt megemlékezik II. Rákóczy Ferenc dicső fejedelmünk nagyságáról, majd kimondja, hogy az 1715-ben hozott s Rákóczit és bujdosó társait hazaárulóknak dekretáló törvény hatályon kívül helyeztetik.

A törvényjavaslatot a képviselőház szombati ülésén terjeszti be a miniszterelnök, a honnan azt a bizottságok elé utasítja a Ház. A bizottságok meg a nép le-tárgyalják és már a hétfői ülésen ott lesz a Ház asztalán a javaslat, a melyet az országgyűlés ünnepélyes egyhangúsággal el fog fogadni.

Ma délelőtt minisztertanács volt, a melyen az összes miniszterek részt vettek. A minisztertanácsban folyó ügyekről referált a kormányelnök.

A delegáció sokat firtatott rekonstrukciója — immár holt bizonyos, hogy elmarad. Inkább nem zárják be az új ülészakot, csak hogy ne kellessen Goluchovszkyknak újabb kellemetlenséget okozni. Hiszen a miniszterelnök teljesen azonosította magát Goluchovszkyval. Mit akarnak hát akkor azok a fránya függetlenségi radikálisok? Többséget, hogy leszavazzák a szép szakáru lengyel gróft? Hát bizony jobb lesz be nem zárni az ülészakot s így a delegáció bizalmat szerző többsége tovább is megmarad, A delegációban legfeljebb annyi lesz a változás, hogy Széll Kálmán lesz annak az elnöke.

A közgazdasági bizottság ma délelőtt ülést tartott, a melyen a szabadhajózásról és a külkereskedelmi tudósításokról szóló törvényjavaslat került beható vita alá,

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter ma leiratot intézett a Lovar-egyletnek, amelyben bejelenti, hogy november havában törvényjavaslatot fog benyújtani a Házbába, a totalizátor megrendszabályozásáról.

A kiegyezési tárgyalások.

A kiegyezési tárgyalásokban pillanatnyi szünet állott be. Az osztrák szakreferenseken a sor, hogy Budapestre jöjjenek s a tárgyalások fonalát újból fölvegyék, ami bár időpontja ma még közelebről meghatározva nincsen, rövid időn belül meg fog történni dacára a tárgyalások szünetelésének politikai körökben egyre erősödik az a felfogás, hogy ezek a szaktanácskozások melyeket kezdetben úgy itt, mint Bécsben nem minden szkepszis nélkül néztek, sokkal eredményteljesebben mintsem azt eredetileg remélni merték volna, nem volna helyes a politikai körök ezen hangulatából a kiegyezési tárgyalások végkimenetelére valami messze menő következtetéseket levonni, de az a tényleg meglevő bizalom, melylyel politikai körök a következő tárgyalások eredménye elé tekintenek, már mint eredmény is figyelemre méltó, egyebekben teljes szünetéről a tárgyalásoknak beszélni nem lehet. Wekerle Sándor miniszterelnök legutóbbi rövid bécsi tartózkodása alatt is alkalmat vett magának, hogy a kiegyezés kérdéseiről az osztrák pénzügyi miniszterrel beható megbeszéléseket folytasson. Hír szerint ez a legutóbbi találkozás a két miniszter között a kiegyezés ügyét is egy jelentős lépéssel vitte előbbre, végeredményről még korai volna beszélni, valami előre nem látható komplikáció még mindig beállhat a későbbi tárgyalások folyamán, de annyi már ma is megállapítható, hogy a helyzet sokkal megnyugtatóbb mint a tárgyalások megindulásakor.

UJDONSÁGOK.

Csak egy virágszálat.

— Ajánlva minden jó szívnek. —

Csak egy virágszálat! — ezzel a kérelemmel kopogtat be a József Kir. Herceg Szanatórium-Egyesület a kegyelet ünnepe előtt, sok magyar hajlékba, a hol szeretet és irgalom lakozik. Egy virágszálat kér abból a koszorúból, melyet szeretteink sírjára akarunk tenni a temetők ünnepén. Kéri ezt a virágszálat annak a halottnak kegyeletes emlékére, a kitől a virágszálat elvonjuk. Es kéri ezt a virágszálat a legborzalmasabb betegség ellen való küzdelemre.

79.723 ember halt meg a mult esztendőben tüdővészben. Java olyan korban, mikor kenyeret keresett; java olyan korban, mikor özvegyeket és árvákat hagyott. Ha a társadalom megértené a kegyelet legszebb tanusítását célzó segélykiáltást és tényleg minden koszorúból csak egy virágszálat elvonnának azoknak a biztos halálból való kiragadására, a kiket az idején alkalmazott gyógyítással meg lehet menteni, a tüdővész nem lenne az a borzalmas nemzeti csapás, a mi ma.

A József Kir. Herceg Szanatórium-Egyesület most építi első népszanatóriumát. Száz beteget fognak az ország minden tájáról a jövő év március havától fölvenni s mivel a szanatóriumi kezelés három hónapot igényel, már ebben az első népszanatóriumban évenként négyszáz veszendő, halállal eljegyzett embert fognak megmenteni. De ha millió siron hiányozni fogna az az egy virágszál, (a mely hiány pedig legjobban tanusítaná kegyeletünket) akkor már nemcsak az első népszanatórium még hiányzó tőkéje volna együtt, de már tavasszal új gyógyítóházakat lehetne tervezni és építeni és rövidesen, csak a társadalomba menjen bele élő hitként az egy virágszál följajlásának poetikus eszméje, minden vidéknek megépítheti az agilis egyesület a maga népszanatóriumát.

Ha meggondoljuk, hogy már az első népszanatóriumban minden vidékről fognak fölvenni betegeket, tehát tőlünk is, akkor az irgalomadóományokat nem fogják megtagadni. Vezessen minden embert az a gondolat, hogy a maga adományával hozzájárul emberek életének megmentéséhez.

— **Greguss ünnepely.** Az eperjesi Széchenyi-kör október hó 14-én a városi vigadó nagytermében nagyszabású ünnepséget rendezett Greguss Ágost emlékeztetének. Az ev. theologiai kiskar ünnepi éneke után Berzeviczy Albert volt kultuszminiszter, a Széchenyi-kör védnöke méltatta Greguss Ágost érdemeit, kik háromszoros jogcimen követel magának Eperjes. Ott született, szellemét tanulmányai ott fejlesztették és mert édesatyja pályájára példájával elhatározó befolyást, jelentős tudományos munkájával ott gyakorolt. Greguss már tanulóéveiben a „Magyar Társaság“ körében komoly kritikusnak bizonyult. Majd méltatta Greguss Ágost érdemeit. A beszéd után üdvözölte Ferenczy Zoltánt az akadémia és Négyessy László a Kisfaludy társaság tagját. A kassai Kazinczy-kört Klebersberg Géza képviselte. Elszavalták még az ünnepen Csenger Gusztáv alkalmi ódját, majd dr. Tóth Sándor felolvasta „Greguss Ágost“ című pályanyertes művét. Az ünnepély után bankett volt.

— **Hubertus vadászat.** A kassai falkavadász-társulat november hó 3-án Hubertus vadászatot rendez. Menet: délután 3 órakor Pólyi falunál. Este fél nyolc órakor a Royal-vendéglő téli kertjében estebéd. Bejelentések a kassai 5. honvéd-huszárezred parancsnokságához kéretnek.

— **A kassai országos verseny.** A kassai atletikai club vasárnapi versenyére újabban benevezett a híres aradi sulydobó csapat, azok közt a kassaiak előtt is előnyösen ismert Orosz Zoltán Kassa város birkózó bajnoka, a debreceni tornaegylet 29 nevezést adott le. Erdekes országos küzdelem fog lefolyni a kassai pályán. Felhívjuk reá a közönség figyelmét.

— **Szalay Antal temetése.** Tegnap délután temették el a beréti családi sírboltba almási Szalay Antal földbirtokost, Abauj-Torna vármegye bizottsági tagját, Abauj utolsó táblabíráját, a megyei közönség óriási részvéte mellett. A temetésen ott volt Rakovszky Endre főispán, Paksy József kir. főügyész, Puky Endre alispán, Bessenyei Béla kir. táblabíró, Kossuth Lajos városi tanácsos, a környékbeli földbirtokosok és számos előkelőség. A nagyszámu rokonság sorában ott volt Szalay László orsz. képviselő, ki az elhunytban édesapját gyászolja.

— **Veszedelemes koczikázás.** Divald Lajos eperjesi fényképész családjával Gellért eperjesi vendéglős fogatján délután 3 órakor kikocsizott. A normállaktanya tájékán a lovak valamitől megbokrosodtak és a kocsi elragadták. A kocsi a legnagyobb erőfeszítés dacára sem volt képes a lovakat megfékezni. A kocsi örült sebességgel robotott a vasuti állomás felé, a vámházzal szemben lévő korlát azonban utját állta. A lovak teljes erővel nekivágtak a korlátnak, a kocsi pedig a bennülőkkel együtt az árokba fordult. A bennülők szerencsére csak könnyebb sérüléseket szenvedtek. A rendőrség megindította a hivatalos eljárást az irányban, hogy kit terhel a felelősség.

— **Ami nem bizonyos.** Tegnap este egy elázott napszámos vidám hangulatban tántorgott végig az utcán. Annyira beléje szorult a jókedv, hogy végre is nótázni kezdett és nagyokat kurjongatott. A lármára figyelmessé lett a rendőr és rákiáltott:

— Nem hallgat?!

— Miért halgassak, mikor olyan jó kedvem van?

— Hát nem tudja, hogy ilyenkor már a becstületes ember csendben megy haza.

A vidám, jókedvű ember mosolyogva nézett végig a rend komolykodó örön, aztán indignálódva mondta:

— Hát hiszen nem is olyan bizonyos, hogy én — haza megyek!

— **Sztrájk a kassai székgyárban.** Ma délután 2 órakor az Eisler Józsiás s fiai kassai székgyár 250 munkása, kik keresztény szociálisták, sztrájkba léptek, beszüntették a munkát. A sztrájkolók követelése 10 órai munkaidő, 25 százalék béremelés, emberséges bánásmód, a szervezkedés jóváhagyása, hely és villanypénz eltörlése, valamint azon követelés, hogy a sztrájkolók közül 6 hónapig senkit el nem bocsáthat a gyár. Kedden délelőtt 10 tagu munkásküldöttség adta át a sztrájkolók követelését Robicsek gyárigazgatónak, aki azonban türelmet kért, míg a gyár tulajdonosa Bécsből megérkezik. A munkások azonban észrevették, hogy a sürgős munkát akarják velük elvégezteni és ezért ma kimondták a sztrájkot. Nevezetes, hogy a gyár megfizetteti a munkásokkal a munkaasztal helypénzét, a villanyvilágítást, a felhasznált politirt, papirt, szalmát, spárgát, szeszt, nádat, ráspolyt s ezen gazdálkodás mellett gyalázatosan fizet. A legjobb esetben a legjobb munkás 3 koronát keres naponta, míg a nők legtöbbje 3—4 forint heti bérért dolgozik. A sztrájkolók ideiglenesen a Rákóczi-körut 3. szám alatt gyűltek össze.

— **Nagy tűz.** Kedden éjfélkor vérpirosra festődött városunk északkeleti látóhatára. Felsősebes községben, mely csak nemrég esett tűznek áldozatul, óriási tüzvész dühöngött, mely a község egy negyedrészt elhamvasztotta és emberáldozatokat is követelt. A tűz a bíró házában ütött ki és a heves szélről vitetve, végigsepert a szalmafedes házakon. Mentésről szó sem lehetett, mert a lángok a legkülönbözőbb pontokon csaptak föl. Összesen 24 ház égett le melléképületekkel együtt, melyek telve voltak behordott étellel. Egy parasztasszony súlyos égési sebeket szenvedett, egy másikat eszméletlenül mentettek ki a házból, melyben a fojtó füstben majd megfult. Egy lengyel vándormunkás, ki egy ház padlásán hált meg, úgy összeégett, hogy reménytelen állapotban szállították be az eperjesi kórházba. A kár óriási. Az épületek igen csekély része volt csak biztosítva.

Színház, művészet.

— **A Rákóczi diszelőadás.** Az október 29-iki diszelőadásra, a jelentkezések nagy száma miatt, már csak a karzati helyekre fogad el előjegyzéseket az igazgató. A többi összes helyek mind elkelttek. A karzat publikuma ezuttal Kassa intelligens társadalmából kerül ki. Már ezen helyekre is oly nagy a jelentkezések száma, hogy az igazgató csak rövid ideig marad abban a helyzetben, hogy a rendes kassai színház látogató közönségnek a nevezetes előadásra jegyet biztosítson. A II-od emeleti jegyekre előjegyzéseket elfogad a nappali pénztár is.

A Royal vendéglő

uj télkertje, szombaton folyó hó 20-án este 8 órakor katonazene hangversenyyel megnyitattik. Kezdeté 8 órakor. Belépő díj 50 fill.

BRADOVKA GYULA

kelmefestő- és vegytisztító gyára.
Kassa, Kossuth Lajos-utca 24. szám.

ŐSZI ÉS TÉLI szezonra való tekintettel értesitem a. t. közön-
séget, hogy

színházi blousok, estélyi ruhák, őszi és téli férfi és női ruhák,
gyermekruhák és köpenyek, valamint csipkefüggönyök
és kézimunkák, **téli bőrkabátok és keztyűk**

3-4 nap alatt

vegyileg tisztítanak és festetnek.

≡ Gyászuhanak 48 óra alatt festetnek. ≡

— Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. —

A KASSAI JELZÁLOGBANK R. T.

további intézkedésig

≡≡≡ összes régi betéteinek kamatlábát ≡≡≡

4° -ra emelte **4°** -ra
fel

és **UJ BETÉTEKET** is ezen kamatra fogad el. E
mellett a 10%-os tőkekamatadót is **sajátjából viseli.**

Vizvezeték és csatornázási vállalat.

Telefon: 300.

Telefon: 300.

Buchner Béla

vasműves, épület és műlakatos, viz-
vezeték és csatornázási berendező.

KASSA, GALAMB- UCA 30. (saját ház.)

A mű- és épület lakatos-műhely a legmodernebb gépekkel felszerelve.

Vizvezetési és csatornázási osztály elsőrangú szakember
vezetése alatt, ki eddig is több nagyobb budapesti cégnél,
≡≡≡ mint vizvezetési osztályvezető volt alkalmazva. ≡≡≡

Vizvezetési felszerelési mintaraktár megtekinthető.

Kiadó: Muranyi József.

11622. szám.
1906.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Az Abauj-Torna vármegye tulajdo-
nát képező és a Bácsa-nagyszalancz-
szécskeresztúri törvényhatósági közuton
levő széplaki Hernádhid vámsze-
dési joga az 1907. évi január hó
1-től számított hat évre bérbe fog
adatni.

A vámszedési engedélyokirat s a
bérleti feltételek az alispáni irattárban
a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A bérbeadásra zárt ajánlati ver-
senyárgyalást hirdetek, mely Kassán
a vármegye házában a folyó évi
november hó 5-én d. e. 10 órakor
fog megtartatni.

Felhívom a bérelni szándékozókat,
hogy a megajánlott évi bérösszeg 10% át,
mint bánatpénzt készpénzben vagy
óvadékképes értékpapírokban tartalmazó
lepecsételt ajánlataikat a jelzett határ-
napig nálam nyújtsák be.

Az ajánlatban annak is kifejezés
adandó, hogy az ajánlattevő a bérleti
feltételeket ismeri és azoknak magát
aláveti.

Későn érkezett ajánlatok figyelembe
vételt nem fognak.

Kassa, 1906. évi október hó 5-én.

Dr. Puky Endre
alispán.

Dudinszky Viktor

épület- és butor-asztalos
Pesti-ut 3. KASSA. Pesti-ut 3.

Készít mindenféle megrendelés
szerinti stílusban:

ebédlő, háló, uri dolgozó
és különféle

szobaberendezéseket.

Rajzokat, terveket, butormintá-
kat kívánatra bemutat.

Modern kivitelű butorokban
nagy raktár.

Tartós, gondos munka, olcsó versenyárak.

Elvállal:
épület- és egyéb asztalos-munkát.

Fricsovszky Vincze

kőfaragó és sirkőraktára
Kassán, Pesti-ut 27. szám.

Nagy választék SIREMLÉKEK syenit, granit
tirol, sziléziai és vörös márványfajokból, va-
amint terméskövekből 120 koronától 200

koronáig.

Rendelés folytán nagyobbak is készítettnek.

Készít:

ÉPÍTKEZÉSI MUNKÁLATOKAT, uti keresz-
teket, keresztelő medencéket, emléklapo-
kat, SIRSZEGÉLYEKET, vasrácszatokkal
vagy anélkül, VASKERESZTEKET stb.

Kőfaragó munkák jutányos árban elfogadtatnak

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA